

Puristenestevuoto ojassa

YMPLTK 16.09.2025

18/11.03.04.00/2025

Valmistelija

Ympäristötarkastaja Pia-Lena Närhi

Kaustisen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tuli valitus kesällä **2022** haisevasta ojasta. Kyseinen oja sijaitsee Puumalan kylässä ja kulkee valtatie 13 Perhonjokeen. Kyseessä on suurempi veto-oja, johon kertyy vettä suuremmalta alueelta myös vt. 13 eteläpuolelta.

Ympäristövalvonta on tehnyt tarkastuksen paikan päällä **23.8.2022**, jolloin todettiin, että ojassa kasvaa limamaista mönjää ja oja haisee. Ilmoituksen tekijän mukaan oja on haissut juhannuksesta asti. Loppukesän rankkasateetkaan eivät ole hajua ojassa vähentänyt.

Ympäristövalvonta otti yhteyttä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukseen, josta tuli tieto, että kyseessä on jätevesisieni ja puristenestevuoto. Puristenestepäästö jäljitettiin läheiselle tilalle.

Tilalla on kolme vierekkäistä laakasiiloa, joiden pituus on noin 60 metriä. Toiminnanharjoittajan mukaan siilot viettävät länteen eli eläinsuojaan päin. Siilojen etureunassa olevan kourun avulla puristeneste kerätään laakasiilojen päässä olevaan kaivoon, mikä on toiminnanharjoittajan mukaan 7–8 m³. Umpikaivosta puristeneste imetään uppopumpulla navetan ritilälle, mistä se virtaa lietekaivoon.

2022 tarkastuksen yhteydessä oli todettavissa, että säilörehua oli tehty yli laakasiilojen päiden, niin että kourut jäivät rehun alle. Laakasiilojen länsipäässä (eläinsuojan puoleinen pää) oli laitettu muovi rehuauman alle estämään valuntoa piha-alueelle ja ohjaamaan puristeneste puristenestekaivoon. Laakasiilojen itäpäässä ei ollut seinämiä ja rehuja oli tehty laakasiilojen reunoja myöten/yli reunojen. Puristenestevuodot todettiin olevan peräisin laakasiilojen tästä osasta. Laakasiilojen viereisillä pelloilla seisoo vesi lammikoissa. Tämä alue on ilmakuvien perusteella salaojitettu 2021.

Toiminnanharjoittajan mukaan piha-alueiden asfaltoinnin yhteydessä on tehty hulevesiverkosto, josta vedet johdetaan salaojalla tien nro 13 reunaosaan. Tarkastuksessa todettiin, että kesän 2022 säilörehu oli erittäin märkää, ja puristenestettä muodostui paljon.

Tarkastuksen yhteydessä keskusteltiin, miten voidaan estää tulevaisuudessa puristenestevuodot. Toiminnanharjoittaja esitti, että laakasiilojen itäpäähän tehdään seinämät, jolloin valumia ei pääse pelloille. Lisäksi länsipäähän tehdään isommat urat, joita pitkin puristeneste pääsee valumaan umpikaivoon. Rehua ei tehdä nestekourujen päälle eikä yli. Lisäksi ympäristövalvonta velvoitti toiminnan harjoittajaa perkaamaan ojan, jotta saadaan jätevesisienet pois.

Toiminnanharjoittajan esittämät toimenpiteet olivat tehtynä keväällä 2023 mennessä ojan perkausta lukuun ottamatta. Tilalla rakennettiin lisäksi biokaasulaitos, joka edistää hajuhaittojen vähentämistä alueella.

Syksyllä/talvella 2022 tuli myös valitus, että puristenesteen haju esiintyy Puumalassa yhdessä kaivossa. Kaivosta otettiin vesinäytteet joulukuussa 2022. Sekä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen edustajat että Keski-

Pohjanmaan ympäristöterveydenhuollon edustajat totesivat, ettei kaivonäytteessä ollut merkkejä puristenesteistä.

Ojan hajuongelma sekä biokaasulaitoshanketta on tapauksen aikana sekoitettu yhteen. Asiasta on tehty asianosaisille selvitys **13.1.2023**.

17.1.2023 valitettu ojan tilanteesta sekä ojan tulvimisesta.

Ojan perkuu edellyttää ko. kohdan kiinteistönomistajan lupaa sekä puiden/risukkojen poistoa. Puiden/risukon poistoa edellytetään kiinteistöiltä 10:42, 9:151, 9:150 ja 10:178. Maanomistajille on lähetetty kirje **31.7.2024** koskien puuston poistoa. Kirjeeseen ei ole vastattu.

16.7.2024 otettiin näytteet ojasta. Näistä näytteistä voitiin päätellä, että ojassa oli vielä vaikutusta puristenesteistä. Edellyttää perkaamista vaikutusten poistamiseksi.

30.7.2024 todettiin tarkastuskäynnillä jätevesisientä ojassa.

15.11.2024 Valitus ojan hajusta. Ympäristövalvonta kävi paikan päällä ja totesi voimakasta hajua ojasta.

26.11.2024. Puumalan tien alta menevä rumpu tullaan tienpitäjän toimesta alentaa. Kyselyä, jääkö paikalle hajusumppu rummun alentamisen myötä. Lisäksi kyseenalaistettiin, onko puristenestepäästöt saatu pois.

16.7. 2024 ojasta otetussa vesinäytteistä voitiin päätellä puristenesteiden vaikutus.

Ojasta todettiin jätevesisienikasvustot Puumalantieltä tehdyllä tarkastuskäynnillä **30.7.2024**. Tarkastuksen jälkeen on sovittu uudestaan, että toiminnanharjoittaja puhdistaa ojan kaivamalla. Tätä toimenpidettä ei ole tehty, joten se täytyy tehdä välittömästi.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on **5.9.2024** antanut lausunnon ojan perkauksesta, jossa on ohjeistettu toiminnanharjoittajaa, miten oja tulee perkata. ELY-keskus edellyttää mm, että toiminnanharjoittajan puhdistaa ojan, johon puristenestevalumien seurauksena on kasvanut jätevesisientä. Puhdistamisesta ja aikataulusta tulee sopia niiden maanomistajien kanssa, joiden maiden läpi oja kulkee. Toiminnanharjoittajan tulee antaa selvitys ojan puhdistamisesta ja aikataulusta kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

7.8.2025 on oltu yhteydessä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukseen kyseisestä ojasta.

Yhteydenotosta on tullut ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle **14.8.2025**. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on ollut puhelimitse yhteydessä toiminnanharjoittajaan ja velvoittanut tätä suorittamaan kaivuutyöt mahdollisimman nopeasti ELY-keskuksen ohjeistuksen mukaisesti. Puristenestevalumia ei saa jatkossakaan päästä eläinsuojan piha-alueelle eikä pintavaluntana ojiin, vaan tulee huolehtia, että ne johdetaan puristenestekaivoon ja siitä edelleen lietesäiliöön.

24.8.2025 on ilmoitettu, että oja haisee.

2.9.2025 ympäristötarkastaja on suorittanut ELY-keskuksen kanssa tarkastuksen tilalla sekä ojalla. Ojasta löytyi mm. yksi metallitynnyri, jolla on pyritty estämään ojan virtausta. Yhden kiinteistön kohdalla on

kiinteistönomistaja perannut ojan. Ojassa ei todettu olevan jätevesisientä eikä hajua esiintynyt.

2.9.2025 ojasta otettu näytteet ELY-keskuksen toimeksiannosta. Näytteet otettu KVVY:n toimesta kahdesta eri paikasta. Alustavien tietojen mukaan ojan tilanne huomattavasti parempi kuin 2024.

Toimivaltainen viranomainen

Hallintosäännön mukaan Kaustisen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristölautakunta, joka on delegoinut osan toimivallastaan alaiselleen ympäristötarkastajalle.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 16 §:n mukaan maahan ei saa jättää tai päästää jätettä tai muuta ainetta taikka eliöitä tai pieneliöitä siten, että seurauksena on sellainen maaperän laadun huononeminen, josta voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, viihtyisyyden melkoista vähentymistä tai muu niihin verrattava yleisen tai yksityisen edun loukkaus (maaperän pilaamiskielto).

Mikäli ojittamisesta toisen alueella ei sovita, hyödynsääjälle voidaan antaa oikeus (VL 5:9.1) perata toisen alueella oleva puroa tai noroa. Oikeuden antamisesta päättää kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, ellei ojitus edellytä lupaviranomaisen lupaa tai ojitustoimituksen päättää. (VL 5:9.2)

Oikeus ojittamiseen voidaan antaa, jos se on tarpeen alueen tarkoituksenmukaista kuivattamista varten tai toisen alueella tapahtuvan vettymisen tai muun edunmenetyksen estämiseksi. (VL 5:9.2). Käyttöoikeus voidaan perustaa ojituksen täyttäessä vesitaloushankkeiden yleistä toteuttamistapaa, joihin kuuluvat VL 2:7 haitan minimoinnin periaate ja ojituksen toteuttaminen VL 5:7 mukaisesti aiheuttamatta toiselle vahingollista vettymistä tai muuta edunmenetystä.

Esittelijä

Ympäristötarkastaja Närhi Pia-Lena

Esitys

Ympäristövalvonta on esittänyt ja teetättänyt tarpeellisen määrän toimenpiteitä ympäristönsuojelulain perusteella tilalla puristenesteongelman ratkaisemiseksi.

Oja tulee puhdistaa kaivamalla ELY-keskuksen 5.9.2024 antaman lausunnon mukaisesti.

Kiinteistöiltä 10:42, 9:150 sekä 10:178 tulee risukkoa/puustoa poistaa ojan perkaamista varten. Kiinteistön 9:151 osalta kiinteistönomistaja on putsannut ojan, tältä osin tulee varmistaa, ettei ojaan jää syvännettä tai kynnystä, joka estää veden virtausta.

Puiden/risujen poistaminen on kiinteistöomistajan vastuulla ja tehdään kiinteistönomistajan kustannuksella. Poistettavan risun/puuston määrä ko. kiinteistön kohdalla tulee keskustella toiminnanharjoittajan kanssa. Puustoa/risukkoa poistetaan ojan reunasta noin 4–5 m etäisyydellä ojan sortumavaaran vuoksi.

Maanomistajille lähetetään ympäristölautakunnan määräys poistaa risut/puut ojista sekä kaivuutyötä estävät puut/risukot ojan varrelta viimeistään **14.10.2025 mennessä.**

Puumalantien joen puoleinen oja tulee syventää/perata ensimmäisenä, jotta Puumalan tienpitäjä voi asentaa uudet rummut tien alle.

Päätös
